

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative unționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Comunicat. — Cerem abrogarea legii conversiunii datoriilor agricole! — Raportul Consiliului de administrație al băncii „Albina”. — Impotriva autorilor conversiunii agricole.

Comunicat.

Consiliul de administrație al „Solidarității” complectat cu membrii Comisiunii speciale, a ținut în zilele de 26 și 27 Iulie a. c., sub prezidiul dlui vice-președinte Const. Popp, o ședință plenară la Sibiu, la care au luat parte următorii domni:

1. Dr. Aurel Vlad, fost ministru, deputat.
2. Dr. Ilie Beu, președ. băncii „Albina”, fost senator, Sibiu.
3. Dr. Lucian Borcia, decanul Baroului adv., senator, Sibiu.
4. Ionel Comșa, dir. gen. la „Banca Centrală”, senator, Cluj.
5. Petre Drăghic, fost senator, Sibiu.
6. Dr. Alexandru Dragomir, decanul Baroului adv., Cluj.
7. Dr. Nicolae Marcu, dir. băncii „Goronul” Aiud.
8. Dr. Mihai Mărcuș, inspector gen. la „Banca Românească”, Arad.
9. Dr. Nic. Petra, dir. Băncii „Oașia”, Sibiu.
10. Dr. Valentin Poruțiu, președ. „Băncii Centrale”, senator, Cluj.
11. Dr. Ioachim Tolciu, adv., Cluj.
12. Dr. Mihai Veliciu, adv. Băncii „Albina”, Sibiu.

Cu această ocazie s'a discutat noua situație creată băncilor, prin punerea în aplicare a Legii pentru asanarea datoriilor agricole și s'a ajuns la concluzia, că în-

trucât această lege precum și alte legi cu caracter economic votate în ultimul timp (Legea pentru lichidarea judiciară a datoriilor comerciale) nu vor fi radical modificate, toate băncile românești în frunte cu Banca Națională a României sunt amenințate cu prăbușirea.

Ținând cont de toate elementele reale ale actualelor împrejurări, în presupunerea, că Guvernul, așteptând hotărârea Inaltei Curți de Casație asupra neconstituționalității Legii pentru asanarea datoriilor agricole, nu se va putea ocupa în sesiunea de vară a Parlamentului cu modificarea acestei legi, „Solidaritatea”, pentru a nu cere lucruri imposibil de realizat, a formulat un memoriu, în care a solicitat — deocamdată — numai dispozițiuni cu caracter provizoriu, menite să înlesnească rezistența băncilor până la toamnă, când, în urma avizului Inaltei Curți de Casație, — pe care îl presupunem favorabil cauzei noastre — se va putea proceda la revizuirea tuturor legilor dăunătoare creditului.

Cu prezentarea memoriului, care va fi predat Domnilor Prim-Ministru, Ministru de Justiție, Ministru de Finanțe, Guvernatorului Băncii Naționale a României, precum și unor bărbați cu rol în viața noastră publică, au fost delegați domni:

- Dr. Aurel Vlad, fost ministru.
 Dr. Ilie Beu, preș. băncii „Albina”.
 Dr. Victor Bontescu, fost ministru.
 Dr. Lucian Borcia, senator.
 Ionel Comșa, dir. gen. la Banca Centrală pt. ind. și com.
 Dr. Mihai Mărcuș, insp. gen. la Banca Românească, Arad.

În același timp, „Solidaritatea” a hotărârea să invite toate asociațiile ban-



care românești, Uniunea Camerelor de Comerț, Banca Centrală Cooperativă, Barourile de avocați, parlamentarii membri în Consiliile de administrație ale băncilor, precum și toate organizațiile economice din țară, la o strânsă colaborare, în scopul de a forma un front bancar unic, care să poată acționa solidar și cu mai mult folos în interesul cauzei noastre.

Sibiu, 27 Iulie 1932.

Consiliul de administrație
al „Solidarității“.

Cerem abrogarea legii conversiunii datoriilor agricole!

Se înșală dl Dr. Toleiu, când crede, că lupta împotriva Legii conversiunii, Legii agricole „s'a potolit“ și că băncile „au început să se împace cu soarta“; — tot asemenea greșește D. Sa când consideră „cererea autorizării lichidării judiciare“, ca și o resemnare! Trebuie, că Dsa nu a urmărit cu destulă atenție lupta desfășurată în sânul „Solidarității“, care a avut un ecou atât de viu și fidel și în colóanele acestei reviste.

Trebuie să asigurăm de un lucru pe dl Dr. Toleiu și anume: nici un om cu scaun la cap, nu a putut crede, că Parlamentul unei țări, cu structura veritabilă burgheză cum e și România, să fie în stare să voteze o asemenea Lege, „cu conversiune de drept“, făcută în paguba, pe cheltuială și cu concursul sigur al băncilor! După ce valuta țării a fost depreciată într'un mod atât de dezastruos tot de către guvernele incapabile ori desorientate asupra problemelor dela ordinea zilei, — și după ce în aceasta degringoladă valutară nici operând cu cele mai fantastice dobânzi nu și-au putut salva băncile, deponenții și toți posesorii de numerar avutul lor dela o depreciere, pentru care nu au purtat nici o vină, — ne vedem toți noi hoții de păgubași, calificați de cămătari și tratați cu conversiunea de drept a creanțelor noastre asupra țărânilor pe care numai noi băncile singure am ajutat-o efectiv, iar partidele politice cari i-au speculat votul, și-au bătut joc de suferințele și bunacredința ei, prin promisiuni exagerate și

nici odată împlinite. Domnii acuzatori, Cristea și oricum s'ar numi, și-au luat oreadă osteneala să calculeze d. e. că 100 Lei aur din 1914 cât valorează azi în Lei hârtie? Au calculat ei că numai pentru a păstra echivalentul aur ar fi trebuit ca de atunci și până azi să se fi încasat dela acel debitor circa Lei 3.200, iar dobânzile în plus? Ori posesorii de numerar (bănci ori particulari), din dobânzile încasate timp de 18 ani, adecă până azi, nu și-au putut acoperi, oricât vor fi socotit, decât 10% din pierderea de capital suferită prin deprecierea monedei. Și atunci când noi posesorii de numerar suntem despuiași de avutul nostru, prin incapacitatea guvernelor de după războiu, mai suntem acum stigmatizați drept „cămătari fără suflet“! E prea mult domnilor!

Voim să se știe, că nu am renunțat la luptă și acum după ce vedem că de ce sunt capabili politicienii noștri, strigăm destul! Cerem abrogarea Legii conversiunii datoriilor agricole, căci nici o modificare nu poate fi pentru noi garanție, că vom fi echitabil tratați. Intrucât parlamentarii noștri voiesc să scape de datoriile lor proprii, să aibă curajul de a-și vota o lege, care să le stingă orice datorie față de oricine, — dacă au cutanța și dacă voiesc să dea o dovadă sinceră a mentalității unora dintre ei, ajunși prin mijloace demagogice la mandatul de tribun al poporului.

Atragem atențiunea parlamentarilor noștri, că agricultura este azi o ramură de producțiune nerentabilă, deficitară. Situația ei nu se îndreaptă prin anularea datoriilor vechi, ci prin reorganizarea ei pe bază colectivistă cu ajutorul mașinismului și a creditelor înțelept repartizate. Pregătirea acestor transformări de sisteme se face prin legiferări chibzuite, dar executarea trebuie lăsată în grija noastră a oamenilor practicei, nu în a teoreticienilor cu ideile furate dela bolșevicii din Rusia. Dacă s'ar menține legea conversiunii, băncile vor sucomba și creditul va fi în mod catastrofal desorganizat, dacă nu complect distrus. Desagregarea generală va urma și nimeni dintre Dvoastre conducătorii treburilor obștești nu va mai putea fi stăpân pe situație; lavina curățând tot ce va prinde

în cale, în prima linie capetele confuze și obscure, cari au produs-o!

* * *
Și acum ceva pentru domnii dela Buceurești.

Noi nu am fost niciodată aderenții regionalismului, ci totdeauna l-am combătut sub toate formele, căci ne dăm seama, că numai o țară perfect consolidată înlăuntru, este capabilă de o activitate rodnică pe teren economic. În lupta ce am dus-o împotriva furtului averii noastre, — pe care îl comite legea conversiunii, — am înțeles, că legea conversiunii este dorită de anumite cercuri, pentru asanarea situației agricultorilor din unele părți ale vechiului regat. Nu avem posibilitatea de a controla acele cazuri „emoționante“ invocate de apărătorii fărăniinei de acolo; suntem dispuși să le credem. Însă cum în provinciile de dincoace, unde creditul este mai bine organizat și e mai uman în pretențiile lui, nu putem fi sacrificați noi pentru acele stări înapoiate și aruncați cu 50 ani înapoi în propășirea noastră economică. Să nu fim unificați în acest sens; faceți-vă voi frații din vechiul regat legile, pe care le meritați, dar nouă dați-ne pace, nu ne nenorociți, căci altcum ne împingeți și pe noi în apele regionalismului și atunci nu se va mai putea construi nimic în această țară mărită cu atâtea sacrificii și ajunsă sub conducerea unor incapabili și constipați.

Cerem scurt: abrogarea legii conversiunii datoriiilor agricole, pentru provinciile de dincoace de Carpați!

UN DIRECTOR DE BANCĂ,
șomer în perspectivă.

Raportul

Consiliului de Administrație al institutului de credit și de economii „Albina“, Sibiu
către adunarea generală extraordinară convocată pe ziua de 30 Iulie 1932.

Onorată Adunare Generală!

Dremile grele, prin care trece economia națională, ne-au silit a convoca în cursul anului acesta o a treia adunare generală. Prima adunare generală s'a finit în ziua de 12 Martie a. c., ca adu-

nare generală extraordinară, fiind reclamată de necesitatea modificării statutelor, cari cuprindeau dispozițiuni, ce nu mai corespundeau stării de fapt ori erau o sarcină în criza economică de azi.

A doua adunare generală, reclamată de dispozițiile §§-ilor 20 și 32 din statute, s'a finit în ziua de 31 Martie a. c., în care ocaziune s'a dat seamă despre gestiunea anului 1931.

Ne-am crezut datori a convoca și această adunare generală, deoparte pentru a satisface hotărârile asociației „Solidaritatea“ a băncilor românești și de altă parte pentru a Vă ținea în curent cu situația institutului nostru.

Dă este, fără îndoială, cunoscut, că conducerea „Solidarității“ îngrijorată de situația, în care au ajuns băncile românești pe urma crizei economice, dar mai ales pe urma nefastei Legi a asanării datoriiilor agricole, a convocat pe ziua de 8 Maiu a. c., la Cluj o adunare generală extraordinară. Din 165 membri ai acestei societăți și-au trimis reprezentanți 143; băncile principale au fost reprezentate toate.

În această adunare s'au discutat efectele și repercusiunile Legii pentru asanarea datoriiilor agricole asupra creditului privat și public și în special asupra situației instituțiilor financiare, mari și mici, din Transilvania.

După serioase și minuțioase discuțiuni s'a ajuns la concluziunea, ca toate instituțiile financiare, membre ale „Solidarității“, să convoace pe ziua de 21 Iunie a. c., adunări generale extraordinare prezentându-le situația reală și propunându-le să autorizeze consiliile de administrație a cere lichidarea judiciară, dacă nu se vor găsi alte mijloace pentru asanarea și consolidarea situației.

Consiliul institutului nostru s'a ocupat cu această chestiune în ședința sa pleneră din 28 Maiu a. c., și după o discuție, la care au luat parte toți membrii prezenți, a crezut, că deocamdată nu e necesară convocarea unei adunări generale extraordinare. În general numai o parte din membrii „Solidarității“ au satisfăcut hotărârea de sub întrebare. Acest fapt, cum și motive de ordin general, a îndemnat conducerea „Solidarității“ să convoace o nouă adunare generală extraordinară, tot la Cluj, pe ziua de 12 Iunie a. c. În

această adunare pentru băncile, cari nu au fost convocate adunări generale extraordinare în scopul indicat mai sus, s'a fixat un nou termen pe ziua de 30 Iulie a. c.

Dar scopul adunării generale extraordinare de astăzi este — în afară de a satisface hotărârile adunării generale a „Solidarității“ — și acela să vă punem în curent cu situația institutului nostru, care este cel mai vechiu institut financiar românesc ca societate pe acțiuni și cel mai mare în părțile țării de dincoace de Carpați.

Criza economică mondială a început a se resimți la noi în vara anului trecut. După o abundență de numerar, care a durat până la finea lui Maiu a. tr., a urmat o lentă scădere a disponibilităților, care nu a bătut prea tare la ochi, dat fiind că acest fenomen se observa în fiecare an în lunile Iulie-Octombrie. Până în ziua de 23 Octombrie a. tr., retragerile de depuneri, cauza principală a scăderii disponibilităților, nu luase încă proporții îngrijorătoare cu tot runul ce s'a abătut succesiv asupra mai multor bănci mari din capitală. Se retrăgea mult, dar se făceau și depuneri noi și se încasa mulțumitor dela clientela debitoare.

Dela această dată însă retragerile au început a se face în o măsură neobișnuită; sumele retrase întreceau mult depunerile noi și încassarile proprii, cari și ele deveneau tot mai neîndestulitoare.

Intervențiunile noastre la locurile competente, mai bine zis rugărilor noastre pentru o reglementare a restituirii depunerilor, așa cum s'a făcut în alte țări, a rămas fără rezultat. Ba mai mult, între timp s'a prezentat Corpurilor Legiuitoare un proiect de lege pentru asanarea datorii agricole, pe urma căruia neîncrederea publicului în bănci a sporit în o măsură direct bolnăvicioasă. Și încă dacă acest proiect s'ar fi discutat și votat în timp util, dar discutarea lui a fost mereu amânată, până când în cele din urmă din desbaterile comisiunilor speciale ale Camerei Deputaților a eșit un nou proiect de lege, mai alarmant, mai păgubitor pentru instituțiile financiare și care în ultima lui redactare distruge pe cele mai multe din băncile, a căror clientelă principală o formează țărănimia.

În baza acestei legi datorii agricole cu avere sub 20 jugăre (și dacă

ar fi numai agricultorii!) se convertesc de drept reducându-se contrar dispozițiilor Constituției la jumătate și având a se replăti în curs de 30 ani cu o dobândă de 4%. E adevărat, că băncile, membre ale „Solidarității“, vor fi despăgubite de către stat în anume condițiuni, pe cari institutul nostru le întrunește.

Agricultorii cu avere de peste 20 jugăre, (repetăm: dacă ar fi numai agricultorii!) au dreptul să ceară asanarea judiciară putând reclama o reducere a creanței până la 50%.

Nu intrăm în detaliile acestei legi nefaste. E destul să constatăm cu multă durere, că ea e proprie a distruge pe cele mai multe bănci și deodată cu acestea creditul, fără de care nu poate exista o viață economică.

Ținem totuș a mai releva o dispoziție și anume datorii creditorilor, pe lângă riscul pierderii creanței, de a face în legătură cu conversiunea de drept declarațiuni de sumele ce au de primit: capital, dobânzi, accesorii, dispoziție agravată mult prin regulamentul de aplicare a legii. O dispoziție aceasta, care nu credem să-și mai aibă părechea undeva în lume. Oare nu era mai rațional, mai logic, ca debitorii direct interesați și beneficiari ai legii să ceară ei înșiși conversiunea?

Această dispoziție, cum și definiția puțin clară a calității de agricultor, a impus institutelor de credit o grea și costisitoare sarcină. Ea a silit și conducerea „Albinei“, ca să declare la conversiunea de drept cu cel puțin 20% mai mulți debitori de câți în realitate vor putea beneficia de favorurile legii. Pentru acest motiv declarațiunile și cuprind rezerve cu privire la constituționalitatea diferitelor dispoziții ale legii (reducerea creanței, desființarea dreptului de ipotecă și pierderea rangului acesteia) și relativ la dreptul debitorului de a beneficia de conversiunea de drept.

Lucrările pregătitoare în vederea acestei legi s'au început la institutul nostru încă în Ianuarie și abia s'au putut termina până la data de 19 Iulie a. c.

Din datele ce ne stau la dispoziție constatăm, că au fost declarate ca convertibile de drept creanțe în suma globală de Lei 372,000,000.—. Această sumă cuprinde numai capitalul propriu zis, care

conform celor de mai sus va fi a se reduce cu cca 20%. Dar e bine să se știe, că toate aceste creanțe sunt în suferință sub raportul dobânzilor și altor accesorii, cari n'au fost încă trecute la bilanț și deci formează o apreciabilă rezervă a institutului. Dobânzile și accesoriile fac cel puțin 10% a sumei totale.

Pentru asanare au fost anunțate din partea debitorilor până la 19 Iunie a. e., creanțe în suma de Lei 177,000.000.—, fără dobânzi și accesorii. Suntem convingși, că nici jumătate nu vor întruni condițiile legii.

Reasumând credem, că vor intra în conversiunea de drept creanțe în suma de cca Lei 297,600.000.—, ceea ce ar corespunde la cca 50% din plasamentul agricol, iar în asanare Lei 88,500.000.—, în total deci cca Lei 386,100.000.—.

Credem a fi expus ceea ce ne poate interesa în legătură cu Legea asanării datorilor agricole. Găsim însă, că e necesar să revenim asupra chestiunii retragerii depunerilor.

În primul moment de alarmă îngrijorătoare am făcut apel la dispozițiile §-ului 110 din statutele nemodificate ale institutului, cari dispoziții le-am adus la cunoștința tuturor publicându-le în Monitorul Oficial și dându-le interpretarea cea mai favorabilă pentru deponenți. Când am văzut însă, că neliniștea resp. neîncrederea deponenților e în continuă creștere și rugările noastre pentru reglementarea restituirii depunerilor nu au fost onorate, am căutat să lărgim interpretarea §-ului indicat în favorul tuturor deponenților, în interesul general al creditorilor institutului.

Durere, nici interpretarea aceasta din urmă nu a dat rezultatul, ce s'a așteptat, deponenții neîncredători sporiu mereu la ghișeurile băncii, depunerile noi erau numai sporadice, scăzând în acelaș timp și celelalte încassări ale institutului. La sfârșitul lui Ianuarie a. e., Consiliul de administrație s'a văzut nevoit sub forța împrejurărilor a dispune, ca restituirea depunerilor să se facă procentual, dându-se din depuneri lunar câte 10—5%, după mărimea sumei. În scurt timp am fost nevoiți a reduce procentul la 5—2^{1/2}%. Între timp au fost modificate statutele institutului, în care ocaziune s'a modificat și §-ul 110 (astăzi §-ul 89), rezervându-se institutului dreptul

a modifica condițiunile de replătire prin publicare în Monitorul Oficial. Bazați pe această modificare, apoi siliți și de faptul, că Banca Națională a stopat reescontul și conduși de experiența a 6 luni de greă încercare în ședințele din 10 și 28 Maiu a. e., s'a decis, ca restituirea depunerilor să se facă conform cu încassările. Toate sediile sunt ținute a arăta din 15 în 15 zile sumele încassate și cele cheltuite pentru regie; soldul să fie întrebuintat exclusiv pentru replătirile procentuale din depuneri, făcându-se excepțiune numai în cazuri de notorică forță majoră. Măsura aceasta este justă din punctul de vedere al totalității creditorilor (deponenților) și liniștitoare pentru institut care astfel va putea satisface pe toată lumea.

La începutul alarmării deponenților institutul a fost mereu amenințat cu procese; amenințările n'au încetat nici azi. Aceste amenințări, chiar traduse fiind în procese, nu ne pot abate dela normele stabilite, singure juste și salvatoare. Avem toată încrederea, că justiția țării noastre va ținea cont de forța majoră, în care se găsesc toate institutele financiare, nu ocrotindu-le, ci făcându-le dreptate. Pentru orientarea Dv. avem onoare a Vă comunica următoarele date relativ la chestiunea depunerilor:

La 30 Iunie 1931 starea depunerilor pe livret și în cont-curent, a fost de Lei 1,500.634.080.—, la 31 Decembrie 1931 adăugându-se dobânzile depunerile au fost de Lei 1,136.646.000.—, iar la 30 Iunie 1932 ele au fost de Lei 881.263.000.—, fără dobânzile scadente la această dată. Din cifrele acestea rezultă, că în curs de un an a fost restituită o sumă de Lei 619.341.000, plus dobânzile capitalizate la 31 Decembrie 1931 în suma de Lei 40.027.000, în total deci Lei 659.418.000.—; această sumă a fost achitată din încassările proprii și din reescontul acordat de Banca Națională, care la data din urmă a fost și este și astăzi de Lei 370 milioane.

(Am neglijat a considera depunerile noi — sunt și de acestea — căci ele reprezintă o sumă mai puțin importantă).

Onorată Adunare Generală!

Raportul de față nu are menirea să Vă predisună spre pesimism, ci numai să Vă arate situația reală a institutului,

situație creată nu de vre-o vină a organelor de conducere și administrație, ci de criza economică generală și de Legea conversiunii. Aceia, cari cunoaștem mai deaproape structura „Albinei“, un moment nu am dubitat și nu dubităm, că ea va trece peste toate greutățile prezentului, dat fiind, că în patrimoniul său are destule rezerve pentru acoperirea pagubelor ce pot rezulta pe urma crizei și a legilor nefaste. În optimismul nostru, în credința noastră ne întărește și faptul, că cel mai mare neajuns nu-l cauzează criza economică propriu zisă, ci psihoza de care este cuprinsă mulțimea — la noi și aiurea. — Dar această psihoză este trecătoare, timpul o vindecă cu siguranță. Oamenii își vor recăpăta liniștea, echilibrul sufletească și sentimentul de siguranță; viața economică va începe din nou să pulzeze, iar criza actuală va rămânea numai o fristă amințire.

Numai ca un remediu contra psihozei Vă vom cere, ca să ne autorizați a face la caz de nevoie uz de lichidarea judiciară a datoriilor (depunerilor) și nici decum a institutului; căci, o repetăm din nou și cu toată tăria, patrimoniul „Albinei“ cuprinde suficiente rezerve pentru acoperirea tuturor pierderilor ce ar putea obveni. Dar punerea în valoare a acestui patrimoniu reclamă timp, pe care îl cerem în rândul prim dela deponenții noștri și numai în rândul al doilea dela lege, când atitudinea deponenților ne va sili la aceasta.

Noi avem toată încrederea în cuminența deponenților. Mai avem credința, că guvernul de azi și cel de mâine, văzând urmările grave ale Legii pentru asanarea datoriilor agricole, va face tot posibilul, ca aceasta lege să fie modificată în părțile ei anti-constituționale și anti-economice.

Onorată Adunare Generală!

Înainte de a încheia și a Vă prezenta propunerile noastre ne simțim datori a face amintire de munca istovitoare, la care Legea pentru asanarea datoriilor agricole a supus pe funcționarii institutului și a releva jertfa de nervi ce au adus și aduc conducătorii și funcționarii institutului, pentru ocrotirea intereselor

totalității deponenților și pentru menținerea acestui vechiu așezământ economic românesc.

Cu rugarea să binevoșiți a Vă propunța și Du. asupra situațiunii ce s'a creiat tuturor institutelor financiare și astfel și institutului nostru, cum și asupra măsurilor ce sunt de luat, ne luăm voie a Vă propune ca:

1. Să luați act de cuprinsul acestui raport; și

2. Să autorizați Consiliul de administrație să ia toate măsurile necesare pentru ocrotirea intereselor totalității creditorilor institutului, la caz de necesitate să facă chiar uz de Legea pentru lichidarea judiciară a datoriilor comerciale.

Sibiu, 21 Iulie 1932.

Consiliul de administrație.

Impotriva autorilor conversiunii agricole.

Un chestionar interesant

de IASCAR ANTONIU.

Reproducem din ziarul „Adevărul“ Nr. 14896 din 29 Iulie 1932 acest articol interesant de unde rezultă așa de bine — jără a mai fi nevoie de răspuns, — desinteresul autorilor faimoasei conversiuni.

Profund îngrijorat de ceiace se întâmplă în țara noastră cu legiurile economice și financiare, nu pot rămâne indiferent în fața măsurilor extreme, cari întrec prin aplicarea lor tot ce s'a cunoscut până acum în materie de cinste.

Este în joc reputația noastră de oameni și popor european, la care nu putem renunța pentru dorința de a favoriza, în dauna intereselor generale și permanente, câțiva agricultori ajunși, din cauza lor, în complectă deconștură.

S'a apucat o cale nenorocită, dar mă întreb până unde se poate merge pe acest drum. Nu mai este nimeni în țară ca să-și dea seamă de primejdia la care ne expunem, când prin legi personale se sfărâmă tot ce s'a organizat până acum? Pentru că, dela promulgarea acestei legi, nimeni nu-și mai respectă obligațiunile, nimeni nu mai plătește ce datorește, din care cauză s'a ajuns la paralizia vieții noastre, la adevărata tragedie economică și financiară a țării.

Acestea sunt motivele pentru cari am combătut cu hotărâre modul cum s'a alcătuit legea asanării datoriilor agricole ale marilor proprietari.

Studiind această reformă și consecințele ei, am constatat în primul rând că este lipsită de orice tehnică legislativă și juridică, iar de altă parte concepțiunile adoptate vin în conflict cu toate principiile cari stabilesc raporturile de drept, atât în domeniul public, cât și în acel al dreptului privat.

La argumentele noastre, cei interesați răspund prin trucuri, evitând realitatea observațiunilor făcute, iar d. C. Argetoianu, în interviu acordat „Adevărului”, consideră conversiunea ca singurul mijloc care poate restabili puterea de producție agricolă.

Pentru a curma această încercare de confuzie, voiu întrebuința metoda de precizare cu chestionar.

Le cer apărătorilor conversiunii să răspundă în mod precis, dacă cu adevărat vor să facă lumină în jurul acestei chestiuni, la următoarele întrebări:

1. Este adevărat că fostul ministru de finanțe pornise reforma cu o conversiune juridică liber consimțită de părți? Cine a avut, dintre colaboratorii d-lui C. Argetoianu, interesul să o transforme într-o legiferare de iertare a datoriilor debitorilor agricoli și cu ce producția agricolă, de care ne vorbește astăzi d. Argetoianu, este mai asigurată prin aplicarea acestui din urmă sistem de asanare, decât acela pe care l'adoptase la început?

2. Care a fost pregătirea statistică, tehnică și financiară pe care reformatorii agricoli au avut-o în vedere când au legiferat formidabila operațiune?

3. Pe ce temei și în ce țară din lume, afară de Rusia sovietică, puterea publică intervine cu atâta brutalitate ca la noi în raporturile particulare, înlocuind astfel respectul contractelor, drepturilor individuale și ale proprietății, cu bunul plac al unor legiuitori interesați în propria lor cauză?

4. Cu ce drept s'a nesocotit ideea tradițională, care întotdeauna a stat la baza siguranței dreptului, reducând în mod arbitrar respectul lucrului judecat al creanțelor, pentru a le da în schimb un simplu petec de hârtie cu valoare dubioasă?

5. Pe ce bază juridică s'au înlocuit drepturile reale de preferință cum și rangul lor distinct, care constituiau drepturile câștigate, printr'un privilegiu general și ocult, a cărui durată de 30 ani imobilizează întreaga proprietate agricolă a țării? Și cum se împacă această perspectivă de viitor cu siguranța circulațiunii averilor, care stă la baza economică și financiară a țărilor guvernate de oameni sănătoși?

6. Care este principiul de drept civil și con-

stituțional pe temeiul căruia s'au amputat creanțele creditorilor prin mijlocul asanării datoriilor agricole?

7. În ipoteza că se persistă în a se invoca, ca sprijin al acestei proceduri ilegale și neconstituționale, impreviziunea, adică urcarea valorii banului față de deprecierea bunurilor la epoca stabilizării din 1929, cum explică autorii și susținătorii legii asanarea operațiunilor bănești contractate după stabilizare și în plină declanșare a prăbușirii prețurilor?

Iar răspunsul la această întrebare să ni se dea nu prin trucuri, ci prin realitate, adică explicându-ne dacă împrumutul contractat, care depășește cu 50 de ori mai mult decât valoarea imobilelor agricole, ar fi un rezultat al impreviziunii sau este un fapt calificat cu o altă denumire?

8. Cum se justifică iarăși reducerea fără nici o distincție a creanțelor prin o pretinsă nivelare a dobânzilor, chiar și la creanțele agricultorilor, contractate până la data promulgării legii asanării, când dela 1928 cursul acestor dobânzi a fost dirijat de legea contra cametei, care a redus dobânda la 18 la sută, cu efect retroactiv?

9. Să precizeze autorii conversiunii ce sumă reprezintă datoriile sătenilor la anul 1931, față de ale celorlalți agricultori mari și mijlocii. Cari sunt întinderile agricole pe hectar ale sătenilor debitori asanați de drept și care este suprafața mării proprietăți care a intrat în conversiune?

Din totalul acestor datorii să se răspundă ce sumă au achitat sătenii de bună voie, chiar în anii de criză înainte și după promulgarea legii asanării și cât au achitat până astăzi ceilalți proprietari agricoli, cari și-au creat această lege de favoare?

10. Din miliardele, cu cari agricultorii de peste 10 hectare proprietate s'au înscris la asanare, cât se constată că au fost întrebuințate la agricultură, câte miliarde n'au nimic comun cu ea, cât reprezintă pe hectar datoria fiecăruia și cari le sunt veniturile agricole în raport cu datoriile contractate?

11. Cu ce drept și pentru care interes s'a desființat complect nu numai principiul solidarității obligațiunilor cambiale, ci chiar existența unor astfel de obligațiuni, determinând un adevărat record al nesiguranței creditului cambial, eliberând numai prin asanarea acceptantului pe toți debitorii de regres cari sunt giranții, trăgătorul și avaliștii debitorilor agricoli?

Cine sunt autorii acestui nou principiu de drept cambial?

12. Să ne răspundă la câte miliarde se ridică angajamentele luate de Stat, ca rezultat al asanării agricultorilor, pentru acoperirea pagubelor

suferite de către Banca Centrală Cooperativă, Academia Română, Administrația Spitalelor Civile, diferite instituții de binefacere, de Societatea de Credit Funciar Rural, de acele ale Băncii Ipotecare ca și ale tuturor instituțiilor de credit grupate în asociația bancară „Solidaritatea”, cum și acele suferite de Banca Națională la portofoliul ei agricol, plătindu-se aceste pierderi din tezaurul Statului prin trecerea sumelor în buget, tocmal într'un moment când Statul nu poate face față obligațiilor sale cele mai necesare, pentru care se sbate în neputință și mizerie?

13. Dacă este adevărată constatarea că această lege a pus în nesiguranță capitalul și a creiat o atmosferă de înșelăciune în cercurile noastre de afaceri, schimbându-le mentalitatea chiar la pușinii oameni corecți ce mai erau în această țară?

Nu constituie aceasta un îndemn la necinste?

14. Pentru care motiv duhul rău al reformatorilor, cari au consacrat ca legal chiulul în materie de obligațiuni, s'a oprit aci și nu a mers cu miraculoasa lor operație până la asanarea universală?

Ar fi fost ocazia să ieșim definitiv din rândul popoarelor europene, cari nu-l interesează pe dl Argetoianu, pentru a rămâne numai cu reputația, pe care ne-o dă conversiunea d-lui Radian.

Din răspunsurile date va rezulta în mod evident cât de nepregătiți și superficiali au fost cei cari au alcătuit asanarea datorii agricole dovedindu-se în acelaș timp și ce anume au urmărit colaboratorii fostului ministru de finanțe când au confecționat această lege.

Toate acestea trebuie să le aibă în vedere și noul legiuitor, care se va ocupa la timp de această reformă.

„SĂLĂGIANA”, institut de Credit și Economii
în Jibou, jud. Sălaj.

Convocare.

În conformitate cu conclusele din 8 Maiu și 12 Iunie a. e. luate în Adunările Generale ale „SOLIDARITĂȚII” acționarii institutului de Credit și Economii „SĂLĂGIANA” prin aceasta se convoacă la

adunarea generală extraordinară,
pe ziua de 25 August a. e., ora 10 a. m., iar pentru cazul că nu s'ar întruni acționarii în măsură sta-

tutară, pe ziua de 1 Septembrie a. e., ora 10 a. m., în localul de birou din Jibou, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Constituirea biroului;
2. Cunoașterea situației operațiunilor institutului după aplicarea legii de conversiune;
3. Designarea ținutei de luat, eventual încredințarea Consiliului cu introducerea procedurii de lichidare judiciară.

Jibou, la 19 Iulie 1932.

Consiliul de administrație.

„BANCA ORAVIȚANĂ”, societate anonimă, Oravița.

Convocare.

Domnii acționari ai „Băncii Oravițana”, s. a. în Oravița sunt invitați la

adunarea generală extraordinară

care se va ținea Luni, 8 August 1932, ora 10 a. m., în localul băncii, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării;
2. Raportul Cons. de Administrație asupra situației create băncii prin punerea în aplicare a legii de asanare a datorii agricole și propuneri cu privire la măsurile de luat pentru asigurarea intereselor băncii, eventual pentru cererea lichidării judiciare.

Oravița, la 23 Iulie 1932.

Consiliul de Administrație.

TABLOURI DE DECLARAȚII COLECTIVE PENTRU CONVERSIUNE

100 coale Lei 200.—
1000 Citațiuni Lei 400.—

Se află în depozit la:

Librăria - Tipografia - Compactoria

„DACIA TRAIANĂ”
SIBIU, PIAȚA UNIRII Nr. 7 Telefon 168.